

ՏԵՂԵԿԱՏՈՒԿ

DIEGHIEGAIDOLU

ديجيجادو

Հրատարակություն Գաղիբեի Հ.Բ.Բ.Մ.Ի

نشرة جمعية الفاهرة الخيرية الأرمنية العامة

ՀՀ ԴԵՍՊՈԱՆԱՏՈՒՆԸ
ԳԱՀԻՐԵԻ ՄԷԶ

ՏԵԼԵՎԻԶՈՒ

Պարբերաբեր
Պաշտոնաթերթ Դաճիկի
Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միություն
Հեռ. 5919638

DIEGHIGADOU

Periodical
Published by
Armenian General Benevolent Union - Cairo
Tel. 5919638

ديجنادو

نشرة دورية
جمعية القاهرة الخيرية الأرمنية العامة
ت: ٥٩١٩٦٣٨

ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ԽՄԲԱԳԻՐ

Պերճ Թերզեան

ԽՄԲԱԳԻՐ

Հարի Չէշճէնեան

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ ԿԱԶՄ

Սաթենիկ Աբգարեան

Արաքսի Տէրունեան-Խաչերեան

Պրիծիթ Գալընեան

ԳԵՂԱՐՈՒՆՍՏԱԿԱՆ ԶԵՆԱՌՈՐՈՒՄ

Ռաֆֆի Չէշճէնեան

ՀԱՄԱԿԱՐԳԶԱՅԻՆ ԾԱՐՈՒԱԾՔ

Մանուէլ Գրիգորեան

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Նուպար Տպագրական Տուն

Nubar Printing House

ԹԻՒ 3 Նոր Շրջան ԱՊՐԻԼ 1997

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Խմբագրական 1

Ընդունելություն ՀՀ Դեսպանատան մէջ 3

Հարցազրոյց ՀՀ Դեսպան Է. Նալպանտեանի
հետ 4

Թիֆլիսի Խոջիվանքի Պանթէոնը
Հայկ Աւագեան 8

Ս.Չազըր Ֆոնտի Ելեւմուտքի Հաշիւը 12

Սալահէտտին Փողոցը 14
Արաքսի Տէրունեան-Խաչերեան

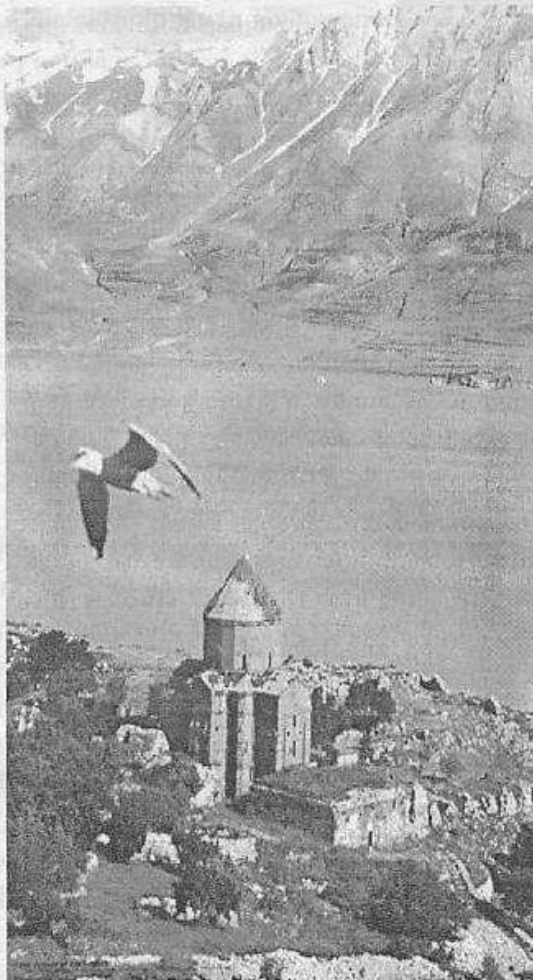
Ուտելիքի Ազդեցությունը Մեր Վրայ 16
Վազգէն Էքսերնեան

Լուրեր Հ.Բ.Ը.Մ.էն 20

Անդամագրական 23

ԱՊՐԻԼԵԱՆ ԽՈՂԵՐ

82 Տարիներ անցած են Մեծ Եղեռնէն ի վեր և սփիւոքը, խորքին մէջ, անցնող տարիները համրելէ եւ ամեակներու սգահանդէսներ կազմակերպելէ զատ, շատ բան չէ կրցած ընել, եթէ չհաշուենք տարբեր աոիթներով մեծ պետութիւններու ներկայացուած կարգ մը յուշագրերը:

Եւ այս բոլորը, միութեան չգոյութեան պատճառաւ: Արդարեւ, ինչպէ՞ս կրնայ Միութիւն գոյութիւն ունենալ, երբ չկայ սէր:

Քրիստոնէութիւնը իբր պետական կրօնք ընդունող առաջին երկիրը ըլլալով հանդերձ, առաջինը եղած ենք մերժելու Քրիստոսի ամենակարեւոր պատուիրանը՝ "Սիրեցէք զմիմիանս", երբ ամենէն աւելի կարիքը ունինք այդ պատուիրանին:

Սփիւոքը, որ գոյատեւելու համար սիրոյ ստեղծած կապէն զատ ուրիշ կապ չէր կրնար ունենալ՝ առաջին օրէն իսկ դրժեց զայն, բաժանում եւ ատելութիւն սերմանելով դպրոցներուն, ակումբներուն եւ նոյնիսկ եկեղեցիներուն միջեւ (երբեակ մը՝ որ ենթադրուած է հայը պահպանել սփիւոքի մէջ):

Մէրն ու Միութիւնը անիրագործելի իղձի վերածած սփիւոքահայը, կը պահէր երկու այլ պատուիրաններ, հաւատք՝ իր կորսուած արդար դատին եւ յոյս՝ իր հողը վերադառնալու:

Տասնամեակներ թաւալեցան, «ուր հաց հոն կաց»ի մտայնութեամբ եւ ուսուցումով, սփիւոքահայը հնազանդեալ կորսնցուց իր վերադարձի յոյսը, բայց ինչ փոյթ՝ կար տակաւին հաւատքը, հայ դատին արդար լուծում մը գտնելու մասին:

Եւ ինչպէս միշտ, անմիաբան ըլլալով, այդ լուծումին համար երեսան եկան տասնեակ մը տարրերակներ:

«Արդար լուծում գտնել» յանկերգը, հաճելի էր բոլորին, կարծես արդի օրօր մը ըլլար, որուն մեղեդիով այդ հաւատքին մնացորդն ալ պիտի անհետանար:

Իւրաքանչիւր սփիւքաբայ դարձած էր իր բնական երկրին պարկեշտ քաղաքացին, իր առօրեայով զբաղած՝ հաստատ քայլերով կը յառաջանար դէպի վերջնական ձուլում:

Եւ յանկարծ, եղեռնը իր մորթին վրայ զգացած ծերունի մը, հաւատքի կայծը վառ պահելու ուժը տուաւ, ընկղմելու վրայ եղող սերունդներուն:

Եւ եղեւ արիւն, որ խանգարեց սփիւքի հանգիստը:

Չէ՞ որ հերոսները եւ զոհերը վաղուց անցած էին պատմութեան եւ կրօնքի գիրքերուն:

Ծշմած էր սփիւքը, որ տակաւին եղածը բոլորովին չընկալած, ահա ականատես կ'ըլլար յաջորդաբար ժայթքող պահանջատիրութեան, երկրաշարժին, ջարդին եւ ինքնապաշտպանութեան: Եւ դարձեալ եղեւ արիւն:

Սփիւքը, կասկածամիտ առաքելին նման, շօշափելէ ետք կացութիւնը, վստահ եղաւ այս անգամ, թէ ամէն ինչ իրական էր՝ ինչպէս մօտիկ անցեալին:

Հերոսներն ու զոհերը գիրքերու մէջ բանտարկուած չէին, այլեւս Յարութիւն առած Հայաստանն էր, որ կեանք առած կրկին, ազատութեան փարած, հանդէս կու գար անցեալէն, որպէս անկախ պետութիւն:

Սփիւքի մէջ կարծէք վերստին արթնցան հաւատքը, յոյսը եւ սէրը: Կարծէք ան գիտակից դարձաւ եւ զգաց որ հայրենիքն է հաւատքը, յոյսը եւ սէրը երկրի վրայ:

Եւ ինչպէս Նարեկացին կը պատգամէ «Եթէ հաւատանք անոր, պիտի սիրենք զայն»: Եւ եթէ սիրենք, կրնանք ապագային յոյսը ունենալ:

ՀԱՐԻ ԶԷԶԺԵՆԵԱՆ

ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆ Հ.Հ. ԴԵՍՊԱՆԱՏԱՆ ՄԷՋ

18 Մարտ 1997-ին, տեղի ունեցավ ընդունելություն մը Եգիպտոսի Հ.Հ.ի դեսպանատան մէջ, Հայաստանի արտաքին գործոց նախարար Ալեքսանտր Արզումանեանի Եգիպտոս այցելութեան եւ Եգիպտոսի եւ Հայաստանի միջեւ դիւանագիտական կապերու հաստատման հիմնգերոյդ տարեդարձին առթիւ:

Սոյն ընդունելութիւնը առաջին պաշտօնական ընդունելութիւնն էր, որ տեղի կ'ունենար Հ.Հ. դեսպանատան մէջ՝ նստավայրին՝ Սաթենիկ Չագըր վիլլային մէջ, զոր ողբացեալ բարերարուհի Ս. Չագըր նուիրած էր Գահիրէի Հ.Բ.Ը.Մ.ին:

Դեսպանատան ընդունելութեան հիւրերը կ'ընդունէին Հայաստանի արտաքին գործոց նախարար Ալեքսանտր Արզումանեանը ու Հ.Հ. Եգիպտոսի արտակարգ եւ լիազօր դեսպան Տոքթ. Է. Նալպանտեան իր տիկնոջ հետ:

Ընդունելութեան ներկայ էին տարբեր երկիրներու դեսպաններ, դիւանագէտներ, Եգիպտոսի արդիւնաբերութեան եւ տնտեսութեան նախարարները, ինչպէս նաեւ արտաքին գործերու նախարարութեան եւ այլ նախարարութիւններու բարձրաստիճան ներկայացուցիչներ, մամուլի թղթակիցներ եւ եգիպտահայ գաղութի անդամներ գլխաւորութեամբ եգիպտահայոց առաջնորդ Գերշ. Տ. Զաւէն Արք. Չինչինեանի:

Արտաքին գործոց նախարար Ալեքսանտր Արզումանեան Եգիպտոս տուած այցելութեան ընթացքին առիթը ունեցաւ տեսակցելու նախագահ Հոսնի Մուպարաքի, արտ. գործոց նախարար Ամր Մուսալի, Ժողովրդային Խորհուրդի նախագահ Տոքթ. Ֆաթհի Սուրուրի եւ այլ նախարարներու հետ:

Ան նոյնպէս տեսակցեցաւ Արաբական Լիկայի Ընդհանուր Քարտուղար Տոքթ. Համաթ Ապտէլ Մէկիտի հետ, ինչպէս նաեւ անոր ներկայութեան հանդիպում ունեցաւ Արաբական Լիկայի մօտ հաւատարմագրուած բոլոր դեսպաններուն հետ:

ՀԱՐՑԱԶՐՈՅՑ ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՄԷՋ ՀՀ ԴԵՍՊՈԱՆ Է. ՆԱԼՊԱՆՏԵԱՆԻ ՀԵՏ

Հ: Ի՞նչ արդիւնքներ ունեցաւ ՀՀ արտաքին գործոց նախարար՝ Արզումանեանի մերձաւոր արեւելեան շրջագայութիւնը:

Պ: Հայաստանի արտաքին գործոց նախարար պ. Ալեքսանդր Արզումանեանի մերձաւոր արեւելեան շրջագայութիւնը, չնայած կարճատեւ, սակայն բացառիկ արդիւնաւէտ եւ օգտաշատ եղաւ:

Սիրիայում, Լիբանանում, Յորդանանում եւ Եգիպտոսում արտաքին գործոց նախարարը կարեւոր հանդիպումներ ունեցաւ այդ պետութիւնների բարձրագոյն ղեկավարութեան հետ: Նախագահների, վարչապետների, արտգործնախարարների եւ այլ բարձրաստիճան անձանց հետ քննարկեց եւ մի շարք պայմանաւորուածութիւններ ձեռք բերեց այդ երկրների հետ բոլոր հնարաւոր բնագաւառներում համագործակցութեան զարգացման եւ ընդլայնման, համատեղ ծրագրերի մշակման եւ իրականացման համար:

Ծրջագայութեան կենտրոնական իրադարձութիւնը ի հարկէ պր.Ա. Արզումանեանի պատմական ելոյթն էր Արաբական Լիգայում. պատմական, որովհետեւ առաջին անգամն էր ոչ անդամ երկրի արտգործնախարարին հնարաւորութիւն ընձեռնուում ելոյթ ունենալ Լիգա:

Այդ հանդիպմանը ներկայ էին Լիգայի գլխաւոր քարտուղար Իսմաթ Ապտէլ Մեկիտը, նրա տեղակալները եւ բոլոր 22 անդամ արաբական երկրների մշտական ներկայացուցիչները:

Թէեւ ողջ շրջագայութիւնն ընդգրկում էր 4 պետութիւն, Լիգայում հանդիպումը փաստօրէն հնարաւորութիւն ստեղծեց միաժամանակ բոլոր արաբական երկրներին

ներկայացնել Ղարաբաղի հիմնահարցի խաղաղ կարգաւորմանն ուղղուած Հայաստանի ջանքերը, ինչպէս նաեւ համերաշխութիւնն արտայայտել մերձաւոր արեւելեան խաղաղ գործընթացում արաբական երկրների դիրքորոշմանը, նշել այն կարեւորութիւնը, որ Հայաստանը տալիս է արաբական բոլոր երկրների հետ սերտ համագործակցութիւն զարգացնելու:

Մեծ քաղաքական նշանակութիւն ունեցաւ այն, որ Լիգայի գլխաւոր քարտուղար Իսմաթ Ապտէլ Մեկիտը Լիգայի բոլոր անդամների անունից յայտարարեց, որ Ղարաբաղեան հակամարտութիւնը կրօնական բնոյթ չի կրում եւ հաւաստիացրեց, որ արաբական աշխարհը միանշանակօրէն Հայաստանը դիտում է որպէս բարեկամ երկիր, որի հետ համակողմանի համագործակցութիւնից մեծ ակնկալիքներ կան:

Ամփոփելով, կարելի է ասել, որ շրջագայութեան արդիւնքներն արժանի են ամենաբարձր գնահատանքի:

Հ: Հայ-եգիպտական տնտեսական կապերը ինչպէ՞ս կը զարգանան այսօր:

Պ: Մեր երկու երկրները մեծ կարեւորութիւն են տալիս միմիանց հետ տնտեսական յարաբերութիւնների զարգացմանը:

Ինչպես արդեն ասացի, Եգիպտոսը ունի տնտեսական հզոր ներուժ եւ այն իրաւամբ համարում է ոչ միայն տարածաշրջանի, այլեւ ողջ երրորդ աշխարհի տնտեսապէս ամենազարգացած եւ խոստումնալից հեռանկարներ ունեցող երկրներից մէկը:

Մեզ համար կարող է շատ բանով ուսանելի լինել տնտեսական բարեփոխումների, սեփականաշնորհման իրականացման, օտարերկրեայ ներդրումների խրախուսման, միջազգային վարկատու կազմակերպութիւնների հետ աշխատանք տանելու Եգիպտոսի հարուստ փորձը:

Պատահական չէր, որ անցեալ տարի Գահիրէում կայացած Մերձաւոր Արեւելքի եւ Հիւսիսային Ափրիկայի տնտեսական համաժողովում, զարգացող երկրներին կոչ արուեց իրենց տնտեսական քաղաքականութեան մէջ օրինակ վերցնել Եգիպտոսից:

Հայ-Եգիպտական տնտեսական համագործակցութեան հիմքը դրուեց 1992թ. ՀՀ նախագահ Լեւոն Տէր-Պետրոսեանի Գահիրէ այցելութեան ժամանակ, երբ ստորագրուեց տնտեսական համագործակցութեան մասին միջպետական պայմանագիրը: Այնուհետեւ այդ ոլորտում եղել են բազմաթիւ շփումներ: Փոխադարձաբար Հայաստան եւ Եգիպտոս են այցելել նախարարներ, փոխնախարարներ, խոշոր ձեռնարկութիւնների տնօրէններ, մի քանի տասնեակ գործարարներ: Հայաստանը երկու անգամ յաջողութեամբ մասնակցել է Գահիրէի միջազգային արդիւնաբերական ցուցահանդէսին, որը խոշորագոյնն է Մերձաւոր Արեւելքում:

Երեւանում բացուել է Առեւտրա-արդիւնաբերական խրախուսման եգիպտական կենտրոնը, որը նմանատիպ առաջին արտասահմանեան հաստատութիւնն էր Հայաստանում եւ միեւնոյն ժամանակ առաջին եգիպտականը՝ ԱՊՀ երկրներում:

Վերջին երկու ամսուայ ընթացքում իրականացուել են մի շարք կարեւոր փոխայցելութիւններ: Եգիպտոսում եղաւ ՀՀ գիղատնտեսութեան նախարար՝ Վլադիմիր Մովսիսեանը, որը գիղատնտեսութեան բնագաւառում համագործակցութեան մասին համաձայնագիր ստորագրեց ԵԱՀ փոխվարչապետ, գիղատնտեսութեան նախարար՝ Եուսէֆ Վալիի հետ: Հայաստան այցելեց ԵԱՀ փոխ արտգործնախարար Ֆաթհի Շաւլին, որը հանդիպումներ ունեցաւ տնտեսական ոլորտի ՀՀ նախարարների հետ:

Մայիսին սպասւում է ԵԱՀ առողջապահութեան նախարար Իսմայիլ Սալամի այցը Երեւան, որի ժամանակ ստորագրուելու է երկու երկրների միջեւ առողջապահութեան բնագաւառում համագործակցութեան մասին համաձայնագիր:

Նոյն օրերին Երեւանում գործելու է եգիպտական դեղագործական ցուցահանդէսը, որին մասնակցելու են աւելի քան 20 խոշոր ընկերութիւններ:

Մայիսին է նախատեսուած նաեւ Գահիրէում գումարել հայ-եգիպտական տնտեսական միջկառավարական համատեղ յանձնաժողովի երկրորդ նիստը, որի կապակցութեամբ Հայաստանից Եգիպտոս է ժամանելու տնտեսական պատուիրակութիւն արդիւնաբերութեան նախարար Աշոտ Սաֆարեանի գլխաւորութեամբ:

Այս ամէնը ինքնին խօսում է հայ-եգիպտական տնտեսական փոխյարաբերութիւնների ներկայիս ունեցած բարձր մակարդակի մասին, որը կարող է օրինակ հանդիսանալ այլ երկրների հետ համագործակցութեան զարգացման համար:

Հ: Ի՞նչ է մերձաւոր արեւելեան տարածքաշրջանի, մասնաւորապէս արաբական երկրներու ռազմավարական նշանակութիւնը Հայաստանի համար:

Պ: Հայաստանը, պատմականօրէն եւ այսօր էլ, որոշ առումով կարող ենք ասել, որ մերձաւոր արեւելեան տարածաշրջանի բաղկացուցիչ մասնիկն է: Յամենայն դէպս, աշխարհագրականօրէն մենք շատ աւելի մօտ ենք գտնուում այդ, քան այլ տարածաշրջանների:

Հայ-արաբական կապերն ու աւանդական բարեկամութիւնը սկիզբ են առնում պատմութեան խորքերից: Մեր ժողովուրդներն ունենալով պատմական, մշակութային, բարոյական, ազգային խառնուածքի ընդհանրութիւններ, յաճախ միանման ճակատագրեր եւ յոյզեր, բնականօրէն միշտ հոգեհարազատութիւն եւ ձգտում են ունեցել միմիանց նկատմամբ:

Հայ ժողովուրդն իր պատմութեան ծանր պահերին մշտապէս զգացել է արաբ ժողովրդի անշահախնդիր աջակցութիւնը: Դարասկիզբին հայոց ցեղասպանութեան ժամանակ իրենց բնօրրանից բռնութեամբ տեղահանուած բազմահազար հայերի օգնութեան ձեռք մեկնեց արաբ ժողովուրդը՝ նրանց ապաստան տալով իրենց երկրներում:

Այստեղ հայերը վերագտան իրենց երկրորդ հայրենիքը:

Այսօր հոծ հայկական համայնքներ գոյութիւն ունեն Եգիպտոսում, Սիրիայում, Լիբանանում, Յորդանանում, Քուվեյթում, Արաբական Էմիրութիւններում, Քաթարում, Մարոքոյում եւ այլուր: Նրանց մեծամասնութիւնը այդ պետութիւնների քաղաքացիներ են եւ իրենց արաբ եղբայրների հետ լիարժէք մասնակից են հանգրուանած երկրների հասարակական, մշակութային, տնտեսական կեանքին:

Անկախութիւն ձեռք բերելուց ի վեր, երբ հնարաւորութիւն առաջացաւ ինքնուրոյն արտաքին կապեր իրականացնել, արաբական երկրների հետ մեր

յարաբերութիւնները զարգանում են վերընթաց, դինամիկ կերպով:

Կարճ ժամանակահատուածում նրանց մեծ մասի հետ հաստատուել են դիւանագիտական յարաբերութիւններ, բացուել են մի քանի դեսպանութիւններ, ստորագրուել են մի շարք պետական պայմանագրեր, համագործակցութիւն է զարգանում տարբեր բնագաւառներում, իրականացւում են բազմազան ծրագրեր:

Հայաստանը մեծ կարեւորութիւն է տալիս արաբական երկրների հետ յարաբերութիւնների զարգացմանը եւ պատրաստ է էլ աւելի աշխուժացնել եւ ընդլայնել դրանք:

Իրենց հերթին արաբական երկրները Հայաստանը դիտում են որպէս կարեւոր խաչմերուկային հանգույց եւ յենակետ, որի միջոցով կարելի է դուրս գալ դէպի հիւսիս ընկած տարածաշրջանները:

Նրանք մեծ նշանակութիւն են տալիս մեզ հետ քաղաքական, տնտեսական, առեւտրական եւ այլ բնոյթի համագործակցութեանը: Հայ համայնքների առկայութիւնը այդ երկրներում լրացուցիչ խթան է մեզ հետ յարաբերութիւններ զարգացնելու համար:

Եթէ այդ տարածաշրջանի որոշ ուժեր ԱՊՀ երկրների հարաւային գօտի մուտք գործելու համար փորձում են օգտուել էթնիկական կամ կրօնական լծակներից, ապա արաբական երկրները Հայաստանի հետ իրենց կապերում որոշ առումով կարող են օգտագործել հայկական համայնքների գործօնը:

Այդ, արաբական երկրները կարեւորում են յարաբերութիւնները Հայաստանի հետ:

Սա ցանկալին որպէս իրողութիւն ներկայացնելու փորձ չէ: Ես պարզապէս փաստում եմ իրողութիւնը:

Ծառ բարձրաստիճան արաք պետական գործիչներ գտնում են, որ ԱՊՀ երկրների հետ յարաբերություններ զարգացնելու իրենց ամենալարմար հանգրուանը Հայաստանն է:

Կան դրա բազմաթիւ օրինակները:

Այսպէս, այն հանգամանքը, որ ԱՊՀ երկրներում գործող Եգիպտոսի 5 դեսպանություններից մէկը Երեւանում է, խօսում է այն մեծ նշանակութեան մասին, որ այդ երկիրը տալիս է Հայաստանի հետ յարաբերություններին:

Հ: Վերջերս մեծ շուքով կատարուեցաւ Գա հի ր է ի մ է ջ Հ ա յ ա ս տ ա ն ի Հանրապետութեան դեսպանութեան նոր շէնքի բացումը: Ի՞նչ կ'ըսէք այդ մասին եւ ի՞նչ են Ձեր տպաւորութիւնները:

Պ: Արտգործնախարար Ալեքսանդր Արզումանեանի այցը Գահիրէ համընկաւ Հայաստանի եւ Եգիպտոսի միջեւ դիւանագիտական յարաբերությունների հաստատման 5-րդ տարեդարձին հետ:

Այդ զոյգ առիթների կապակցութեամբ Մարտի 18-ին ՀՀ նոր դեսպանատանը կազմակերպուեց պաշտօնական մեծ ընդունելութիւն, որին ներկայ գտնուեց 800 հոգի, այդ թւում եգիպտացի նախարարներ եւ այլ բարձրաստիճան պատասխանատուներ, 83 օտար պետությունների դեսպաններ եւ դիւանագէտներ, հասարակական եւ մշակութային գործիչներ, գործարար մարդիկ, լրագրողներ եւ ի հարկէ հայ համայնքի անդամները: Սա առաջին նմանատիպ խոշոր միջոցառումն էր, որ անց էր կացում դեսպանութեան նոր շէնքում, ուր տեղափոխուել ենք 1996թ. Մայիսից:

Ուստի, այս հանդիսութիւնը բոլորի կողմից ամենայն իրաւամբ ընկալուեց նաեւ որպէս դեսպանութեան նոր շէնքի բացում:

Տպաւորութիւնների մասին հարցը, կարծում եմ, աւելի ճիշտ կը լինէր ուղղէիք այդ օրուայ հիւրերին կամ ընդհանրապէս նրանց,

ովքեր որեւէ առիթով գէթ մէկ անգամ եղել են մեր նոր նստավայրում:

Ես միայն ասեմ, որ Գահիրէն գերազանց իմացող շատ հեղինակաւոր անձինք դեսպանութեան շէնքը դասում են Եգիպտոսի մայրաքաղաքում գտնուող մօտ 140 դեսպանատների լաւագոյն տասնեակի մէջ եւ ակնածանքով այն անուանում են Գահիրէի գոհար:

Այն մեզ հասաւ շատ անմիջապէս, կիսաւեր վիճակում:

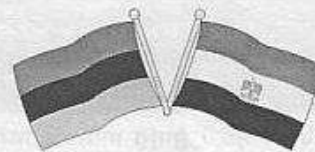
Կարճ ժամանակում իրականացուեց շէնքի ամբողջական վերականգնումը եւ յաղթահարուեցին տարաբնոյթ խոչընդոտները:

Այստեղ ես կ'ուզենայի յատկապէս ընդգծել Հ.Բ.Ը.Մ.ի Գահիրէի մասնաճիւղի դերը, որը հաւանաբար գոյութիւն ունեցող դժուարութիւններին հնարաւորութիւն գտաւ մեզ տրամադրել այդ հիասքանչ շէնքը:

Սա եւս մէկ ապացոյցն էր Հ.Բ.Ը.Մ.ի հայոց պետականութեանը զօրավիգ լինելու պատրաստակամութեան:

Հ.Բ.Ը.Մ.-ը գոյութեան ընթացքում միշտ հաւատարիմ է մնացել իր հայրենասիրական սկզբունքներին՝ անխոնջ ծառայելով համազգային խնդիրների լուծմանը:

Այսօր դեսպանատունը բոլորիս՝ թէ դեսպանութեան անձնակազմի, թէ եգիպտահայերի եւ Հայաստանից ու սփիւռքահայ գաղթօճախներից ժամանող հիւրերի հպարտութիւնն է:

*Հարցազրոյցը վարեց
Հարի Զէչճէնեան*

ԱՅՑՅԵԼՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԹԻՖԼԻՍԻ ԽՈՋԻՎԱՆՔԻ ՊԱՆԹԵՈՆԸ

1986 թուականի Նոյեմբեր 5-ին, չորսօրեայ արձակուրդով Երեսմեն մեկնեցայ Թիֆլիս: Յաջորդ օրը ծրագրեցի այցելել հայկական Հաւաքար թաղամասին մէջ գտնուող Խոջիվանքի պանթէոնը՝ ուր կը հանգչին արեւելահայ երեսուներկու անուանի արուեստագէտներու եւ գրողներու աճիւնները: Քաղաքին անծանօթ ըլլալով, գնեցի քարտէզ մը եւ ուղեցոյց մը՝ որոնց մէջ, սակայն, ի զուր փորձեցի գտնել Հաւաքար, Խոջիվանք, հայկական թաղամաս կամ անոնց հետ առնչուող որեւէ նշում: Ուղղութիւնը կարելի եղաւ գտնել միայն հարցուփորձի միջոցով:

Իջեալմած պանդոկս՝ “Իվէրիա”, կը գտնուէր մայրաքաղաքի շքեղագոյն թաղամասին մէջ՝ Ռուսթաւէլլի պողոտային վրայ, ուր ժողովուրդի կենցաղէն եւ ճարտարապետական կառոյցներու իրայատկութիւններէն յստակօրէն կ’երեւէին անցեալի ազնուապետութեան մը հետքերը: Դուրս գալով ընդլատակեայ մենթոյի Հաւաքարի “26 կոմիսարներ” կոչուող կայարանէն, յանկարծ այլ պատկեր մը բացուեցաւ առջեւ՝ ժողովրդական մտերմիկ մթնոլորտ մը, պարզ ու անպաճոյճ միջավայր մը, հայկական կուռ եկեղեցի մը եւ ամենատպաւորիչը՝ ամէնուրեք Սայեաթ-Նովայի եւ Սունդուկեանի գեղեցիկ քարքառը:

Ալեւոր ծերունիի մը մօտենալով հարցուցի Խոջիվանքին ճանապարհը: Ան ոչ միայն քարեացականօրէն ցոյց տուաւ ուղղութիւնը, այլ մեծ ոգեւորութեամբ սկսաւ պատմել այնտեղ հանգչող մշակոյթի գործիչներուն մասին:

Խօսակցութեան աւարտին, սակայն, խօսքին խանդավառ եղանակը փոխելով, ներքին թախիծով մը գանգատեցաւ՝ թէ անոնք այսօր Խոջիվանքին մէջ կարիքն ունին արժանավայել հոգատարութեան: Ուշադրութիւն չդարձնելով վերջին նախադասութեան վրայ, շնորհակալութիւն յայտնեցի իր հետաքրքրական տեղեկութիւններուն համար եւ բռնեցի գերեզմանատան ուղին:

Գալելով հետզհետէ ամայացող ժողովրդական գերեզմանատան փոշոտ արահետներէն, ի զուր փորձեցի գտնել փափաքած վայրս: Յուսահատած, որոշած էի վերադառնալ, երբ հեռուն նկատեցի երկաթէ ցանկապատով շրջափակուած, լքուած փոքրիկ հողամաս մը: Առանց յատուկ ակնկալութեան հազիւ մտած էի դուռէն ներս՝ երբ սարսուռ մը անցնելով մարմնիս մէջէն, մնացի անշարժ: Գտած էի որոնածս: Ահաւասիկ, կողք-կողքի կը գտնուէին մեր մշակոյթի մեծագոյն նուիրեալները, անձեմ որոնք կերտած են հայ գրականութեան եւ արուեստի պատմութեան ամենալուսաւոր էջերը: Աւելի քան երկու դարու հարուստ պատմութիւնն էր խտացուած այստեղ: Համակումի ու ներշնչումի այս պահուն յիշեցի ծերունիին վերջին նախադասութիւնը: Այստեղ միայն հասկցայ իր ցաւը: Արդարեւ, Երեսմի պանթէոնը (զոր նախապէս այցելած էի) եւ Թիֆլիսի վրացական պանթէոնը (զոր յաջորդ օրը պիտի այցելէի) կ’ընդգրկեն անհամեմատօրէն ընդարձակ հողատարածութիւն մը՝ խնամքով պատրաստուած ու պահպանուած

շիրմաքարերով ու մահարձաններով, որոնք տեղաքաշխուած են մշակուած ու մաքուր պարտէզի մը մէջ: Այդպէս չէ Խոջիվանքի գերեզմանատունը. փոշեպատ, անխնամ, անմշակ: Մեր մշակոյթի գործիչները չես մահու եւս կը փայլէին իրենց համեստութեամբ:

Ակնածանքով սկսայ շրջիլ պանթէոնին մէջ: Տիրող կատարեալ անդորրութիւնը հոգեկան վերացումի գեղեցիկ պահեր պարգեւեց եւ առիթ շնորհեց խորասուզուելու պատմութեան մէջ եւ վերապրելու անոր վառ էջերը:

Կեդրոնական մասին ձախ կողմը կը հանգչի Յովնաթանեան ընտանիքին չորրորդ սերունդի ներկայացուցիչ՝ դիմանկարիչ Մկրտում Յովնաթանեան (1779-1845)(1) որ Խոջիվանքին մէջ թաղուած ամենատարեց արուեստագէտն է:

Կողքը կը գտնուի պանթէոնին ամենաերկարակեաց անձը՝ թատերագիր Գաբրիէլ Սունդուկեան (1825-1912), որուն գլուխ գործոցը՝ “Պէպօ”-ն, առիթ պիտի ունենայի դիտելու Թիֆլիսի “Պատուոյ նշան” շքանշանակիր Ստ. Ծափումեանի անուան պետական հայկական դրամատիկական թատրոնին մէջ: Մէկ կողմ ձգելով ներկայացումին գեղարուեստական արժանիքները՝ որոնք ոչ միշտ բաղձալի մակարդակի վրայ էին, խիստ հետաքրքրական էր ունկնդրել թիֆլիսահայ բարբառով գրուած թատերգութիւնը՝ նոյն ինքն թիֆլիսահայերու խաղարկութեամբ, ուր ակներեւ էին բարբառին հարազատ շեշտաւորումներն ու իրայատուկ եղանակաւորումները:

Սունդուկեանին աջ կողմը կանգնած է Բաֆֆի (1835-1888) մահարձանը, որուն վրայ փորագրուած է Յ. Յակոբեանին հետեւեալ արտայայտիչ քառատողը.

Քար է քո սիրտը եւ խիղճդ է
մեռած

Քանի արիւններ քանի կոտորած

Տեսար լոեցիր եւ դարձեալ
պայծառ

Հայ երկրի վերայ կապում ես
կամար:

Կողքը Յովհաննէս Թումանեանի (1869-1923) դամբարանն է: Նախապէս այցելած էի իր ծննդավայրը՝ Դսեղ, ուր թաղուած է բանաստեղծին սիրտը եւ որուն հրաշագեղ բայց դաժան բնութիւնը անջնջելի դրոշմ ձգած էր վրաս: Ապա, Երեւանի կեդրոնը գտնուող շքեղ

թանգարանը՝ որ աչքի կը զարնէ իր հարուստ ու նրբաճաշակ բովանդակութեամբ: Ի վերջոյ, դեռ մէկ օր առաջ հեռուէն ցոյց տուած էին Թիֆլիսի հանրայայտ վերնատունը: Եւ ահաւասիկ բանաստեղծին շիրիմը՝ որով կ'ամբողջանար իր կեանքի ուղեգրութեան ընդհանուր կորագիծը:

Պանթեոնի կեդրոնական մասի հինգերորդ ննջեցեալն է գծանկարիչ Վանօ Խոջաբէկեան (Խոջաբէկով) (1875-1922):

Հիւսիս արեւմտեան կողմը կը հանդիպինք չորս անձի՝ բանաստեղծ Յակոբ Յակոբեան (1866-1937), որուն քառեակներէն մէկը դեռ նոր կարդացիմք Րաֆֆիի դամբարանին վրայ, Գէորգ Փիրումեան (1881-1954), վիպասան Պերճ Պողեան (1837-1907), եւ աշուղ Զիւանի (1846-1909):

Հիւսիս արեւելեան կողմը կը գտնուին երաժշտահան ու խմբավար Մակար Եկմալեան (1856-1905), նկարիչ Ստեփան Ներսիսեան (1815-1884), դերասանուհի Օլգա Մայսուրեան (1871-1931), դերասան Արտեմ Լուսինեան (1910-1963), վիպասան Մուրադան (1854-1908), դերասան ու բեմադրիչ Արամ Վրոյր (1863-1924) եւ մանկավարժ, դերասան ու թարգմանիչ Ամիրան Մանդինեան (1848-1913):

Հարաւ արեւմտեան կողմը կը հանգչին գրող ու մշակութային գործիչ Միքայէլ Թումանեան (Թումանով) (1818-1875), գրող ու հրապարակախօս Գէորգ Թումանեան (Թումանով) (1853-1920), աշուղ Հագիր (1845-1922), քամանչահար, երաժշտագէտ ու մանկավարժ Սաշա Օգանէզաշվիլի (Օգանէզով) (1889-1932), գրող ու մանկավարժ Յակոբ Աղաբաբ (1875-1926) եւ նկարիչ Յարութիւն Ծամշինեան (1856-1914):

Ի վերջոյ, հարաւ արեւելեան կողմը կը գտնուին արձակագիր Նար-Դոս (1867-1933), գրողներ ու մանկավարժներ Ղազարոս Աղայեան (1840-1911) եւ Լազօ (Յակոբ Ղազարեան) (1869-1926), պատմաբան Աղեքսանդր Երիցեան (1841-1902), վիպասան Ծերենց (1822-1888), արձակագիր Բագրատ Այվազեան (1862-1934), հրապարակախօս ու խմբագիր Գրիգոր Արծրունի (1845-1892), դաշնակահար ու երաժշտահան Գեմարիոս Ղորղանեան (1858-1890)՝ որ պանթեոնի ամենակարճակեաց արուեստագէտն է, բանաստեղծ Ալեքսանդր Ծատուրեան (1865-1917) եւ ամենաերիտասարդը՝ գրող ու թարգմանիչ Սուրէն Աւչեան (1904-1985):

Գերեզմանատունին հիւսիսային կողմը կառուցուած է քարաշէն պատ մը, որուն ձախ կողմը փորագրուած է վրացի գրող ու բանաստեղծ Ակակի Ծերեթէլիի հետեւեալ քառեակը.

Ես մի վրացի իսկ դու հայ ես մի,
Բայց մենք երկուսով եղբայր ենք հիմի
Երկուսս էլ զաւակ նոյն հողի, ջրի
Եւ նոյն բնութեան եւ նոյն լեռների:

Իսկ աջ կողմը կը կարդանք
3. Թումանյանի բանաստեղծությունը.

Ողջուն, ողջուն ձեզ հին ու նոր
Արի, բարի ընկերներ,
Արարատի կողմից էսօր
Եղբայրական երգ ու սէր:

Ծերեթելիի եւ Թումանյանի բանաստեղծությունները կը ծառայեն իբրեւ պանթեոնին ընդհանուր տապանագիրներ, միաժամանակ կազմելով գեղեցիկ յետնախորք մը:

Գրեթե երկու ժամ շրջագայելով, չէի ուզեր հեռանալ այնտեղէն: Անհուն հրճուանքով, հոգեզմայլ զգացմունքով էի համակուած: Կը թուէր՝ թէ անոնք կենդանի են՝ կը գրուցեն, կը վիճաբանին, կ'արտասանեն իրենց բանաստեղծությունները, կը նուագեն, կ'երգեն...: Արուեստի անսահման համանուագ մըն էր այնտեղ: Առաջին տպաւորութեան տակ ստացած յուսախաբությունս արդէն անհետացած էր: Կարծէք գերեզմանատունին ոչ խնամեալ վիճակը պարզութիւն եւ բնականութիւն մը հաղորդած ըլլար անոր, յատկանիշներ՝ որոնք համահնչիւն են այնտեղ հանգչող արուեստագէտներուն էութեան: Եւ ակամայ յիշեցի նրբագգաց արձակագիր Զապէլ Եսայեանի հետեւեալ խօսքերը. "իրաւ է թէ մեր երկրին բոլոր գերեզմանոցները ըլլան սեւ ու հոծ նոճիներու շուքին տակ տարածուած, ըլլան թմբիներու եւ կնձիներու լայնածաւալ հովանիին ներքեւ, հրապուրիչ անդորրութիւն մը ունին. գերագոյն հանգիստի եւ մշտնջենաւոր խաղաղութեան հրապոյրը:

Բարիզի մէջ գերեզմանոցները չափազանց զարդարուած եւ պզտիկ քառակուսի շէնքերէ խճողուած անհրապոյր եւ ըմբոստացնող բան մը ունին որ միշտ զարմանալի անձկութիւն մը կը պատճառէր ինձի. Տիեզերական եւ անխուսափելի մահուան օրէնքը կը սաւառնի հոս մթնոլորտին մէջ եւ հողակոյտներուն ամենէն համեստն ալ խորին տխրութիւն մը կը ներշնչէ..."(2):

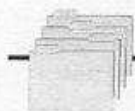
Խոջիվանքի հայկական պանթեոնը սրբավայր ուխտատեղի մըն է համայն հայութեան համար, ժամադրավայրը մը արուեստասէր հոգիներու: Հոն այցելուն կը գտնէ իր հայրենակարօտ պապակին յագեցումը, կը համակուի վեհ ու նուիրական յուզականութեամբ:

ՀԱՅԿ ԱՒԱԳԵԱՆ

ԾԱՆՕԹԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

(1)- Ժիրմաքարերուն վրայ գրուած կարգ մը ծննդեան թուականներ՝ կամ չկան եւ կամ սխալ են: Ծշտումները կատարած ենք հիմնուելով "Հայկական Սովետական Հանրագիտարան"-ի, "Հայկական Համառօտ Հանրագիտարան"-ի, Գ. Ստեփանեանի "Կենսագրական բառարան"-ի, ինչպէս նաեւ մասնագիտական այլ աշխատութիւններու հիման վրայ:

(2)- Զապէլ Եսայեան, Սկիտարի վերջալոյսներ, "Արեւելեան մամուլ" շաբաթաթերթ, Զմիւռնիա, 8 Յունիս 1905, էջ 618:

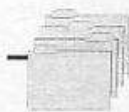

ԵԼԵԻՄՈՒՏՔԻ ՀԱՇԻԻ ՍԱԹԵՆԻԿ ՉԱԳԸՐ ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԵԱՆ ՀՈՂԻ ՄԱՍՆԱԿԻ ՎԱՃԱՌՔԻՆ 1996

ԵԼՔԵՐ	Ե.Ո.	ՄՈՒՏՔԵՐ	Ե.Ո.
Վիլլա Չագրի ծախսեր մինչև 1995	297 438.26	Գնորդներին գանձում հողի վաճառքին հաշվյալ	15 198 750.00
Վիլլա Չագրի ծախսեր 1996	13 533.00	Գնորդին գանձում մասնավաճար մը եւ վճարած պետական եկամուտներու զարգացման հաշվյալ 5%	844 375.00
Ցանկապատի քանդումի եւ վերաշինութեան ծախսեր մինչև 1995	66 716.36	Հողին վաճառքին մնացորդը 5%	844 375.00
Ցանկապատի քանդումի եւ վերաշինութեան ծախսեր մինչև 1996	31 732.09	Շիրքէթ Էլ Նիլիլ Իսքանի մօտ	844 375.00
Անուրդի ծախսեր 1995	12 641.60	Հողին վաճառքին ընդհանուր գումարը	16 887 500.00
Անուրդի ծախսեր 1996	40 193.10		
Պետական եկամուտներու զարգացման տուրք (Ռասմ Մաուրէտ Էլ Տաուլա)	844 375.00	Պանք Միսրի եւ գնահատիչ մասնագէտի գանձած 5%էն 4% տոկոսը	675 500.00
Առաւելութիւն որ կը փոխանցուի Չագրի հիմնադրամի երկու բաժիններու ըստ նուիրատութեան	16 257 570.04	1995-ի ընթացքին ծախումը	300.00
		1996-ի ընթացքին ծախումը	900.00
Գումար	17 564 200.00	Գումար	17 564 200.00

ՍԱԹԵՆԻԿ ԺԱՆԻԿ ՉԱԳԸՐԻ ԱՆՈՒՆՈՎ ԲԱՅՈՒԱԾ ԵՐԿՈՒ ՀԱՇԻԻՆԵՐ ԸՍՏ ՆՈՒԻՐԱՏՈՒԹԵԱՆ

Հողի վաճառքին մնացած առա- 10 838 380.03 ւելութեան 2/3-ը	Հողի վաճառքին մնացած զուտ 16 257 570.04 առաւելութիւնը որ փոխանցուած է Ս. Չագրի Սնտուկի հիմնադրամին
Հողի վաճառքին մնացած առա- 5 419 190.01 ւելութեան 1/3-ը	
16 257 570.04	16 257 570.04

ԾԱՆԻԿ ՉԱԳԸՐ ՖՈՆՏԻ ԵԼԵԽՄՈՒՏՔԻ ՀԱՇԻԸ 1 ՅՈՒՆՈՒԱՐԷՆ - 31 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1996

ԾԱԽՍԵՐ	Ե.Ո.	ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐ	Ե.Ո.
Մշակութային Ձեռնարկներ:-		Աւանդներու եկամուտ	980 816.14
Հայաստանի Փոքրիկ Երգիչներ	106 131.86	Տիկին Սուզան Մուպարաքի	5 000.00
Ամառնային Ճամբար	17 432.70	Ծրագիրներու համար եկած	
Տեղեկատու Պարբերաթերթ	1 594.55	նուիրատուութիւններ	
Արուեստագէտի մը գործուղումին համար	10 200.00	Կահաւորեալ վարձք 1995	6 000.00
		Կահաւորեալ վարձք 1996	36 000.00
Հայկական Միութիւններու Ֆատկացումներ:-			
Տիգրան Երկաթ Մշակութային Միութիւն	25 000.00	Գումար	1 027 816.10
Այծեմնիկ Տիկնանց Միութիւն	39 229.00		
Գահիրէի Հ.Բ.Ը.Մ.	23 121.00		
Պետական Ծրագիրներու Ֆատկացում:-			
Համալսարաններու կարօտեալ			
ուսանողներու Ֆոնտին	50 000.00		
Տիկին Սուզան Մուպարաքի			
ծրագիրներու Ֆոնտին	30 000.00		
Ընկերային եւ Կրթական Ֆատկացումներ:	28 843.70		
Ուսանողներու կրթաթոշակներ	4 000.00		
Անհատներու ընկերային օգնութիւն			
Այլ Ծախսեր	1 110.00		
Թոշակներ	2 336.00		
Յաշտարարութիւններ	869.35		
Հիւրասիրութիւն	207.79		
Դրամատան ծախսեր	4 831.00		
Կահաւորեալ վարձակալութեան տուրք	16 000.00		
Գահիրէի Հ.Բ.Ը.Մ.ին փոխանցուած տոկոսներ			
Ս. Չագըր Ֆոնտի ընդհ. պահեստին	66 909.19		
փոխանցուած առաւելութիւն	600 000.00		
Ս. Չագըր Կեդրոնի պահեստի հաշիւին			
Գումար	1 027 816.14		

ՀԵԼԻՈՊՈԼՍՈՅ "ՄԱԼԱՀԵՏՏԻՆ"Ի ՇՐՋԱՆԸ

Գրեց՝ Արաքսի Տերունեան-Խաչերեան

«Պէյրուֆ» երբեմնի մեծատուններու փողոցը

«Մընուֆ» փողոցի զուգահեռ դէպի հարաւ արեւմուտք կ'երկարի Պէյրուֆ փողոցը:

Պէյրուֆ փողոցի վրայ եւս կը գտնուի հայկական ակումբ մը: Ակումբին անունն է «Յուսաբեր» եւ իր կողքին ունի «ՀՄԸՄ Արարատ» մարզադաշտը:

Հետիոտն, երեք վայրկեան կ'առնէ «Հայկական փողոց»էն այնտեղ:

Մինչ դպրոցները կը պատկանին Գահիրէի Հայոց Առաջնորդարանին, ակումբները՝ կը պատկանին եգիպտահայ միութիւններուն:

Յուսաբեր ակումբի հողը գնուած է 50-կան թուականներու վերջերը եւ վերակառուցուած է 60-ական թուականներու սկիզբը:

Ներկայիս «Պէյրուֆ» փողոցը Հելիոպոլսոյ լաւագոյն փողոցներէն մէկն է:

Փողոցը սկիզբ կ'առնէ Հելիոպոլսոյ բարելաւման ընկերութեան պատկան գրադարանով: Ան կը ճեղքէ «Նուգհա» մեթրոյի գիծը եւ կը պահէ իր անունը մինչեւ յաջորդ մեթրոյի գիծը: Այս մէկը անվիճելիօրէն բնակելի թաղամաս մը եղած է մեծատուններով հարուստ: Ասոնք թիով 88-ն են փոխան «Սալահէտտին»ի 44-ին, ունին 2-3 յարկանի հասակ մը, եւ 30-50 տարիք մը եւ ամէն մէկը շրջապատուած է յատուկ պարտէզով ու ցանկապատով:

Հայեր եւս արժանի բնակիչներ եղած են այս փողոցին, ինչպէս՝ Եագուպեան, Արմէնեան, Բագլայեան, Գարգուր, եւլն...

«Մընուֆ» եւ «Սալահէտտին» փողոցներու զուգահեռ փողոց մըն է «Պէյրուֆ»ը: Երեքն ալ սկիզբ կ'առնեն «Ուրուպա»-յէն, որուն վրայ կը գտնուի ՀԲԸՄ պատկան՝ ընդարձակ ՀՄԸՄ Նուպար Մարզական Ակումբը:

Մինչեւ 80-ական թուականներու վերջերը խանութ կամ բարձրաշարկ շէնք գոյութիւն չէ ունեցած «Պէյրուֆ»ի վրայ:

ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ
Ա.ՊԻՆԸ 1997

80-ներու վերջերուն մեծատուններէն ոմանք շուկայի տնտեսութեան բերմամբ գործարար անձերու կողմէ կը քանդուին: Անոնց տեղ ծնունդ կ'առնէ դէպի երկինք սլացող բնակելի կառոյցներ: Կառոյցներու յատակին՝ հսկայ առետրական հագուստ-կապուստի վերաբերեալ արդիական ճեմասրահ-շուկաներ կը հաստատուին եւ վերջապէս կը խախտի փողոցի երբեմնի անդորրութիւնը:

«Ռաշիտ» փողոցը եւ Հայ Կաթողիկէները
«Պէյրուֆ» եւ «Մընուֆ» փողոցներէն դէպի հիսիս արեւելք եւ անոնց զուգահեռ կ'երկարի «Ռաշիտ» փողոցը: Այս վերջինը նոյնպէս ծնունդ կ'առնէ «Ուրուպայէն»:

«Ռաշիտ» փողոցի վրայ կը գտնուի հայկական ուրիշ հաստատութիւն մը՝ Հայ Կաթողիկէ Սրբոհի Թերեզա եկեղեցին: Հետիոտն 7-վայրկեանէն կարելի է հասնիլ «հայկական փողոց»էն Հայ Կաթողիկէ եկեղեցի Սրբոհի Թերեզա: Եկեղեցոյ կողքին կայ սրահ եւ մարզադաշտ իսկ բակին մէջ՝ եղեռնի, Գրոց Գիւտի՝ ալբուրենի եւ Սրբոհի Թերեզայի նուիրում յուշակոթողներ:

Անարատ Յղութեան Հայ Կաթողիկէ Աղջկանց վարժարանը նոյնպէս շատ հեռու չէ Հայ Կաթողիկէ Սրբոհի Թերեզա եկեղեցիէն: Ինքնաշարժով 5 վայրկեան, հետիոտն 20 վայրկեան) «Ռաշիտ» փողոցէն կը թեքուիք դէպի «Ուրուպա» պողոտան, եւ դիմացի կողմը անցնելով կ'ըլլաք պողոտային միւս ափը, «Մերիտիէն» հիւրանոցին առջեւ: Մօտ հարիւր մեդր կը քալէք «Սալահէտտին»ի հակառակ ուղղութեամբ: Կ'անցնիք «Ուրուպա»յի առաջին զուգահեռ փողոցը, եւ երբ երկրորդ զուգահեռին կը հասնիք, ձեր աջին կը գտնէք վարժարանը:

Վարժարանի աշակերտուհիները բացառիկ արդիւնքներ կը բերեն պետական քննութիւններուն ամէն ուսումնական տարեշրջանի աւարտին:

Մինչեւ 70-ականներուն սկիզբը վարժարանի առաջին օտար լեզուն ֆրանսերէնն էր:

Վարժարանը ունի մանկապարտեզի, տարրական եւ երկրորդական դպրոցի բաժիններ:

Ան ներկայիս կը ծառայէ եգիպտացի աղջկանց անխտիր՝ հայ կամ ոչ-հայ:

Թէեւ հայերէն լեզու չի դասաւանդուիր այնտեղ այլեւս, սակայն վարժարանը կը վարեն հայ Կաթողիկէ Անարատ Յղութեան Քոյրերը:

Այն թուականին երբ անգլերէնը կ'որդեգրուի իբր վարժարանի առաջին օտար լեզու, արաբերէնի կողքին, վարժարանը եգիպտացի ծնողներու կողմէ փնտրուած ուսումնական կեդրոն մը կը դառնայ Հելիոպոլսոյ շրջանին մէջ:

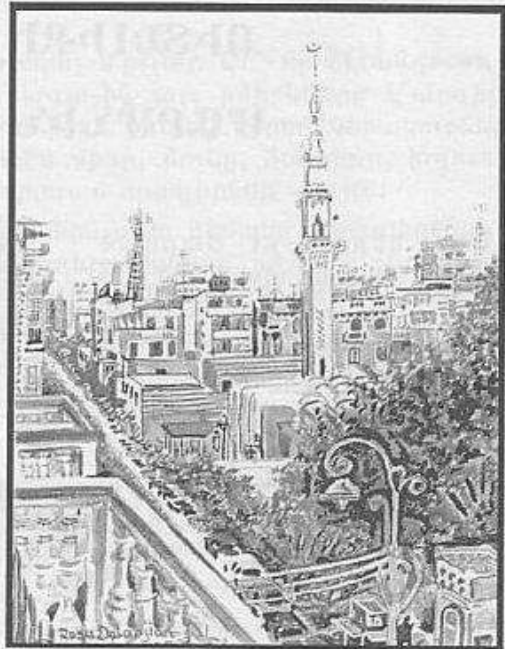
Ու՞ր գացին շրջակայքի հայ հելիոպոլսեցիները:

Մինչեւ 50-ական թուականներու վերջերը «Սալահէտտին»-ի եւ շրջակայքի հայ բնակչութեան թիւը տարուէ տարի աւելցած է: Մօտ 60 հայ ընտանիքներ կը բնակէին «Սալահէտտին» փողոցի շրջակայքը այդ ժամանակները: Ներկայիս հազիւ վեց են ասոնց թիւը, որոնց եկած են միանալ նոր վեց մը՝ Քլեոպատրա եւ Պէյրութ փողոցներու վրայ կառուցուած նորակերտ դէպի երկինք սլացող շէնքերու երդիքին ներքեւ ապաստանած:

Սակայն ո՞ւր գացին այս հայերը:

Փոքր մաս մը 1947-ին եւ 1961-ին հայրենիք ներգաղթեց, (հոգ չէ թէ անկէ ալ արտագաղթեց): Մեծ մաս մը 1952-ին՝ եւ 1967-էն ետք արտագաղթեց՝ Գանատա, Աւստրալիա, Միացեալ Նահանգներ եւ Եւրոպա (եւ ներկայիս կը նկատուի առաջին կարգի սփիւռքահայ ըլլալով ճարտարարուեստով հարուստ երկիրներու քաղաքացի): Մնացածներէն ոչ մէկը կը տեղափոխուի այլ թաղամաս:

Երբեմն յառաջացած տարիքի հայ բնակիչներէն անոնք որոնք ընտանիք չունին, կը ստիպուին թողուլ իրենց շէնքը ու երթալ բնակիլ հայ հանգստեան տան «Այծեմնիկ»-ի մէջ:

Գործ նկարչուհի Բօզա Տօլապնեան

Տունը կը գտնուի Հելիոպոլսոյ ոչ հայաշատ մէկ թաղամասին մէջ եւ նուիրուած է Կարապետ Աղա Արիկեանի կողմէ: (Ինքնաշարժով 10-վայրկեան, հետիոտն կէս ժամ հայկական Մընուֆ փողոցէն:

Հելիոպոլսոյ ուրիշ մէկ թաղամասին մէջ կը գտնուի «Հելիոպոլսոյ Ամենայն Սրբոց Հայկական Գերեզմանատունը» իր Ամենայն Սրբոց մատուով՝ Սագաեան ամուլին նուէրը ազգին: (Ինքնաշարժով 10 վայրկեան «Սալահէտտինէն», հետիոտն՝ կէս ժամ): Այս վերջինը, օր մը պիտի ըլլայ մնացեալ հելիոպոլսաբնակներու վերջին կայանը, մինչեւ գայ օրը տունդարձի:

Ուրեմն, ունենալով այս ամէնը, Սալահէտտինի շրջակայքը արդեօ՞ք կարելի չէ նկատել իբր «երբեմնի հայ Հելիոպոլիս»-ը:

Ամէն փողոց իր պատմութիւնը ունի եւ ամէն թաղ իր դիմագիծը:

Դիմագիծը ժամանակին հետ կը փոխուի ինչպէս եւ ապրելակերպը:

Հելիոպոլիս 1996

ՈՒՏԵԼԻՔԻ ԱԶԴԵՑՈՒԹԻՒՆԸ

ՄԱՐՄՆԻՆ ԵՒ ՄՏՔԻՆ ՎՐԱՅ

Մեր կերած եւ մարսած ուտելիքը կ'անցնի արեան մէջ ու կը կազմէ, եւ կը նորոգէ մարմնին բջիջները. մեր առողջութիւնը եւ ընդհանուր վիճակը անկասկած որ մեծ չափով կախեալ է մեր կերակուրէն. իսկական առողջութիւնը սակայն միայն մարմնական առողջութեամբ չէ, այլ մարմնային-մտային-հոգեկան հաւասարակշռութիւն մըն է:

Հետաքրքրական է գիտնալ

որեւն, թէ ինչպէս մեր կերած ուտելիքները կ'ազդեն ոչ միայն մեր մարմնին այլ եւ մտային վիճակին վրայ:

Արդի գիտութիւնը արդէն լաւ գիտէ որ մեր մեծ տիեզերքը թրթռացումներու անհուն ծով մըն է, ուր ամէն գոյութիւն ունեցող էակ ունի իր սեփական թրթռացումը (vibration): Բոլոր էակները իրենց գոյութեան շրջանին ենթակայ կ'ըլլան Տիեզերքի մէջ շարունակ գործող երեք հիմնական ուժերու, որոնց գործընթացքով տեղի կ'ունենայ բոլոր էութիւններու մշտական կազմաւորումը, գոյութիւնը եւ կազմալուծումը... :

Այս երեք ուժերը իրենց յատկանիշներով, հետեւեալներն են:

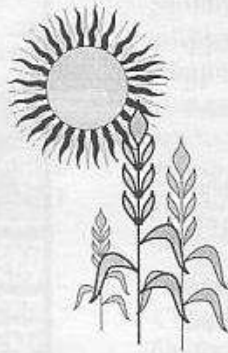
Ստեղծիչ ուժ (Sentient force) - անում, սէր, ներդաշնակութիւն... եւ այլն:

Պահպանիչ ուժ (Mutative force) - մշտական փոփոխութիւն եւ շարժում:

Աւերիչ ուժ (Static force) - աններդաշնակութիւն, կազմալուծում:

Այս երեք (ուժ - սկզբունքները) կը գործեն միաժամանակ, մշտականապէս, սակայն փոխադարձաբար միշտ մէկը կը տիրապետէ ժամանակի մը համար, պարտադրելով իր յատկութիւնները (պայմաններու համաձայն):

Այս ուժերէն որո՞ցմէ արդեօք կ'ազդուին մեր ուտելիքները:

ԿԵՆՍՈՒՄՆ ՈՒԺԸ

Կենսուժը (Life Force - Prana) որ կ'առնենք կերակուրէն տիեզերքին մէջ ներկայ է ամէնուր: Պտուղները եւ բանջարեղէնները եւ ընդհանրապէս բոլոր բոյսերը այս կենսուժը կը ստանան անումի ժամանակ արեւէն, ջուրէն, օդէն եւ հողէն եւ կ'ամբարեն զայն: Որքան ժամանակ որ այս կենսուժը (Prana) ներկայ է ուտելիքին մէջ, ան կ'ըլլայ ստեղծիչ ուժի ազդեցութեան տակ:

Պտուղներն ու բանջարեղէնները այս կենսուժը կը պահեն իրենց քաղուելէն ետք երկար ժամանակ. օրինակ գետնախնձորը որուն արմատները կը շարունակեն աճիլ քաղուելէն օրեր ետք կամ ոսպեղէնները (Lentil-Peas-Beans), երկար ժամանակներ մնալէ ետք երբ խոնաւ միջավայրի մէջ դրուին, ծիլ կուտան եւ աճիլ կը սկսին, որովհետեւ կենսուժը իրենց մէջ ամբարուած կը մնայ երկար ժամանակ:

Ուրեմն երբ թարմ պտուղներ եւ բանջարեղէններ կ'ուտենք, մեր մարմինները թարմ ուժ եւ սնունդ կը ստանան եւ մեր միտքերուն վրայ ստեղծագործ (sentient) ուժի ազդեցութիւնը կը բանի:

Ասոր հակառակը կը պատահի, երբ ուտենք օթեկ կամ արուած կերակուրներ, որոնք գրեթէ բոլորովին զերծ կ'ըլլան կեանքի կենսութէն: Մարմինը շատ քիչ օգուտ կը ստանայ եւ միտքը կ'իյնայ աներիչ ուժին ազդեցութեան տակ, ցոյց տալով ժխտական զգացումներ եւ յատկանիշներ ինչպէս ծուլութիւն, անտարբերութիւն ... և այլն:

Գալով միսերուն, որ մորթուած անասուններէն են, նոյնպէս կ'իյնան աներիչ ուժին ազդեցութեան տակ: Մորթուելէ անմիջապէս ետք, անասուններու միսը կը սկսի քայքայման ենթարկուիլ (Decaying) եւ ամբողջ դիակը կ'ենթարկուի աներիչ ուժին տակ:

Հետեւաբար երբ միսը ուտուի միտքը ենթակայ կ'ըլլայ աւերիչ ուժի ազդեցութեան: Որքան ժամանակ անցնի անասունին մորթութիւնն ետք, այնքան աւելի կը տարրալուծուի միսը: Մինչեւ որ մեծաքանակի վաճառականներէն երթայ մսավաճառներուն, ամբարտելու ապա հասնելու գնորդին, որ ուտուի կրնանք երեւակայել ինչ աստիճան քայքայումի մէջ կ'ըլլայ միսը:

Մտեղէնները շատ դանդաղօրէն կ'անցնին մարդկային մարսողական գործարաններէն եւ այդ ընթացքին քայքայուած միսին արտադրած թոյները մշտական շփումի մէջ կը մտնեն մարսողական գործարաններուն հետ եւ թունաւոր մթնոլորտ մը կը ստեղծուի աղիքներուն մէջ, և այսպէսով անոնց կանուխ մաշումին պատճառ կ'ըլլան: Ասոր կողքին միսի պահածոներու գործարանները քիմիական նիւթերով եւ գոյնով կը ջանան ծածկել քայքայումի ենթարկուած միսերու տեսքը, գոյնը ...ևլն: Այդ նիւթերը եւս թունաւոր ազդեցութիւն կ'ունենան մեր մարմիններուն՝ եւ աւելորդ բեռ կը դառնան մարմնին արինը մաքրող գործարաններուն վրայ, (լեարդ, երիկամունք, սիրտ...):

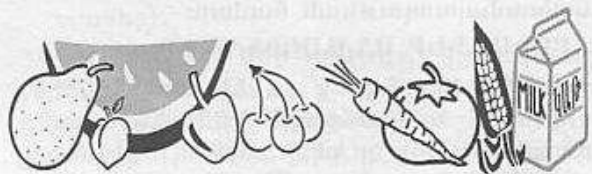
Պահածոները որոնք քիմիական նիւթեր կը պարունակեն (Nitrites-Nitrates) վնասակար են, մանաւանդ տուփի մտեղէնները, որոնք շատ անգամ կը պարունակեն մորթուած հիւանդ անասուններու առողջ երեւցող մասերը...:

ԹԹՈՒ եւ ԿԱԼԻԱԲԱՐԱՅԻՆ (Acidic-Alkaline)

Իր բնական վիճակին մէջ մարմնին միջավայրը քիչ մը կալքարային է (Alkaline) (P.H.7.4): Երբ մեր սնունդին մեծ մասը թթու-ով հարուստ ըլլայ (Acidic or Acid producing) պատճառ կ'ըլլայ որ արեան թթւութիւնը աւելնայ: (օրինակ երբ միս ուտենք, ինչ որ դժուարամարս է, ստամոքսը բաղդատաբար աւելի թթու կ'արտադրէ կարենալ մարսելու համար միսերը): Հետեւաբար արինը մաքրող գործարաններուն աւելորդ ճիգ մը կը պարտադրուի, որպէսզի արինը իր բնական կալքարային (Alkaline) վիճակին հասնի: Երբ այս վիճակը յաճախ կը կրկնուի, արինի կենսունակութիւնը կը տկարանայ եւ մարմինը հիւանդանալու

ենթակայ կ'ըլլայ: 2Է՞ որ հիւանդութեան պարագային ալ, բժիշկները կ'արգիլեն թթւութիւն յառաջ բերող կերակուրները, ինչպէս միսը, ձուկը, հաւկիթը, իողոտ եւ տապկուած ուտելիքներ ...եւլն:

Մարմնին թթու վիճակը նուազեցնելու եւ հակազդելու համար, պէտք է ուտել աւելի կալքարային ուտելիքներ ինչպէս կանանչեղէններ, կաթ, կարագ, մեղր, արմատներ եւ պտուղներ եւ պտուղի հիւթեր:

ԻՆՉՈՒ ԲՈՒՍԱԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ (Vegetarian food) ԱՒԵԼԻ ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ Է

Արդեօ՞ք միս ուտելը բնական բան մը չէ՞ մարդուն համար:

Գիտականօրէն մօտենալով կը տեսնենք որ ամէն ապրող էակի սնունդը կը համապատասխանէ իր մարմնի կազմուածքին: Մարդկային մարմնակազմը եւ մարսողութեան ներքին անդամները շատ կը տարբերին մսակեր անասուններէն. Ողնաշարանի էակներու (Vertebrates) կերած ուտելիքին համաձայն կ'ունենանք հետեւեալ տարբերակները:

- 1- Մսակեր
- 2- Բուսակեր (տերեւ, բանջարեղէն)
- 3- Պտղակեր

Իւրաքանչիւրի անդամագնութիւնը (Anatomy)-ն քննելով, կը տեսնենք հետեւեալը.

ՄՍԱԿԵՐՆԵՐԸ:

Մսակեր անասունները ունին իւրայատուկ յատկութիւններ, որոնք բոլորովին տարբեր են մնացեալներէն: Անոնց մարսողական դրութիւնը շատ պարզ եւ կարճ է (ունին իրենց մարմնին երեք անգամը երկարութեամբ աղիքներ): Ուրեմն իրենց կարճ մարսողական անդամներուն պատճառով շուտ կը ձերբազատուին տարրալուծուող միսերէն:

Գալով ստամոքսին հայթայթած թթուին (Acid), մսակեր անասուններու ստամոքսը տասն անգամ ավելի խիտ թթու կը հայթայթէ քան բուսակերներու ստամոքսը, որպէսզի կարելի ըլլայ միս եւ ոսկոր մարսել:

Զովացումը կ'ըլլայ լեզուէն եւ ոչ թէ մորթէն: Իսկ ակոսները միմիայն սուր շնատամներ են (Canine). անոնք աղալու տափակ ատամներ (molars) չ'ունին, որովհետեւ միսի մարսողութիւնը գլխաւորապէս ստամոքսին մէջ կը սկսի եւ կարօտ չէ լորձոնքին (saliva) խառնուելու, նախամարսողութեան համար:

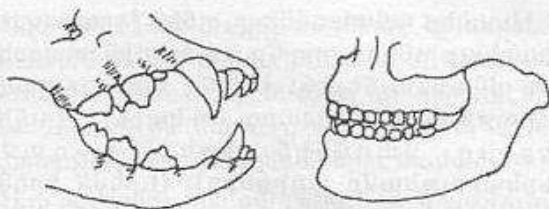
ԲՈՒՍԱԿԵՐ ԱՆԱՍՈՒՆՆԵՐԸ

Ասոնք սնունդը կ'առնեն տերեւներէն, բոյսերէն եւ բանջարեղէններէն, որոնց մարսողութիւնը կը սկսի բերնէն, օգտուելով լորձոնքին մէջ գտնուող (Ptyalin enzyme)-էն: Ուտելիքը կը ծամուի աղալու յատուկ տափակ ակոսներով ծնոտին հորիզոնական շարժումով, որը տարբեր է մսակերներու ուղղահայաց (վեր-վար միայն) ծամելու ձեւէն:

Բուսակերներուն մարսողական ճամբան շատ ավելի երկար է քան մսակերներունը (իրենց մարմնին 10 անգամը): Իսկ ստամոքսին հայթայթած թթուն շատ ավելի նուազ է քան մսակերներունը:

ՊՏՂԱԿԵՐ ԱՆԱՍՈՒՆՆԵՐ

Գլխաւորաբար մեծ կապիկները, մարդակապիկները (Apes; Gorilla, Chimpanzy, Orangutan. ...ևլն:) մարդու նման կը քրտնին: Անոնք ունին աղալու տափակ ակոսներ . բուսակերներու նման, իրենց ալ մարսողութիւնը կը սկսի բերնին մէջ եւ աղիքներու երկարութիւնը իրենց մարմնին գրեթէ 12 անգամն է:

ՄԱՐԴԿԱՅԻՆ ԷԱԿԸ

Մարդկային յատկութիւնները ամէն կերպով նման են բուսակերներուն եւ պտղակերներուն իսկ շատ տարբեր են մսակերներէն:

Ատամներու կազմը եւ ծնոտին շարժումը ծամելու ժամանակ, ուտելիքին մարսողութիւնը, որ բերնին մէջ կը սկսի լորձոնքով, ստամոքսին հայթայթած թթուին քանակը, աղիքներու երկայնքը մարմնին համեմատ (12 անգամ), մարմնին զովացուիքը քրտնքի միջոցաւ ...եւալլն, բոլորը կը ցուցաբերեն թէ մարդ էակը իր բնախօսութեամբ (Physiologically) բուսակեր է եւ մարդկային մարմնը հարկը հազարաւոր տարիներու ընթացքին բարեշրջուած (evolved) է պտուղներ, բոյսեր եւ հացահատիկներ ուտելով:

Իսկ բնագոյնին կողմէ նայելով, կը նկատենք որ մարդ էակը չունի վաշտագ բնագոյր մսակերներու նման յարձակելու ուրիշ անասուններու վրայ, հոմ վիճակի մէջ իր մորթով եւ փետուրներով միասին, ողջ ողջ զոհը ուտելու:

Մարդ էակը մորթելու գործողութեան բնաւ չուզեր մօտենալ, այլ պատրաստ կը գնէ միսը, յետոյ կը մաքրէ, կը լուայ եւ վերջապէս կ'եփէ:

Ասկէ զատ բարոյական հարց մըն ալ կայ այստեղ, որովհետեւ յստակ է որ անասունները իրենց յօժար կամքով չէ որ կուտան իրենց կեանքը որպէսզի ուտելիք դառնան:

Մսակեր անասունները ազատութիւնը չունին որոշելու, այլ իրենց բնագոյրով մղուած են. սակայն մարդը գիտակցութեան յստակ ցոյացում ունի եւ կրնայ անասուններուն կեանքը խնայել քանի կարելի է առողջ մարմնով ապրիլ բուսական ուտելիքներով (կարելի եղածին չափ):

Եւ այսպէս իր բարձր զգացումները գործի դնելով մարդը իր հոգին կազմուացնէ:

ԱՐԴԵՕՔ ԲԱՒԱԿԱՆ ՄՆՈՒՆԴ ԿԸ ՍՏԱՆԱՆՔ ԱՌԱՆՅ ՄՍԵՂԷՆՆԵՐ ՈՒՏԵԼՈՒ?

Անունդի կարեւորագոյն տարրերէն մին է բնասպիտը (Protein)-որ մեր մարմնին ընդհանուր կառուցման համար կենսական է:

Շրջան մը ընդհանրացած կարծիք էր, թէ պէտք եղած բնասպիտը ստանալու համար հարկ է միւս ուտել: Սակայն գիտութիւնը այսօր կը ժխտէ այս գաղափարը հաստատելով թէ մսեղէնները բնասպիտի պարունակութեան կողմէ շատ մը ուրիշ ուտելիքներէն վերջ կը դասաւորուի: Soyamilk, Soybeans, ընկոյզը, ինչպէս նաեւ կաթը միսէն աւելի բնասպիտով հարուստ են նաեւ զերծ են միսին ժխտական կողմերէն ինչպէս (Uric-acid, Cholestrol), պնդութիւն եւլլն:

Ամերիկայի Հարվըրտ համալսարանի մէջ կատարուած հետազօտութիւնները ցոյց տուին թէ կերակուրի ոեւէ բաղադրութիւն որ կը պարունակէ

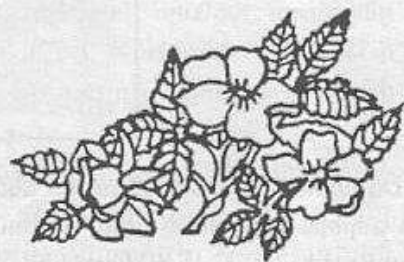
- 1- Բոյս / բանջարեղէն
- 2- Հացահատիկ / ոեւէ տեսակ
- 3- Կաթնեղէն (մածուն, պանիր, կարագ եւլլն...)

մարմնին բոլորը պէտք եղած բնասպիտը կը հալթայթէ:

FOOD (100gms.)	Gms. of PROTEIN
Soy Milk (powdered).....	41.8
Soybeans (dry)	31.4
Milk (powdered)	26.4
Peanuts	26.0
Beans	24.7
Beef	20.2
Chicken	18.6
Lamb	16.8

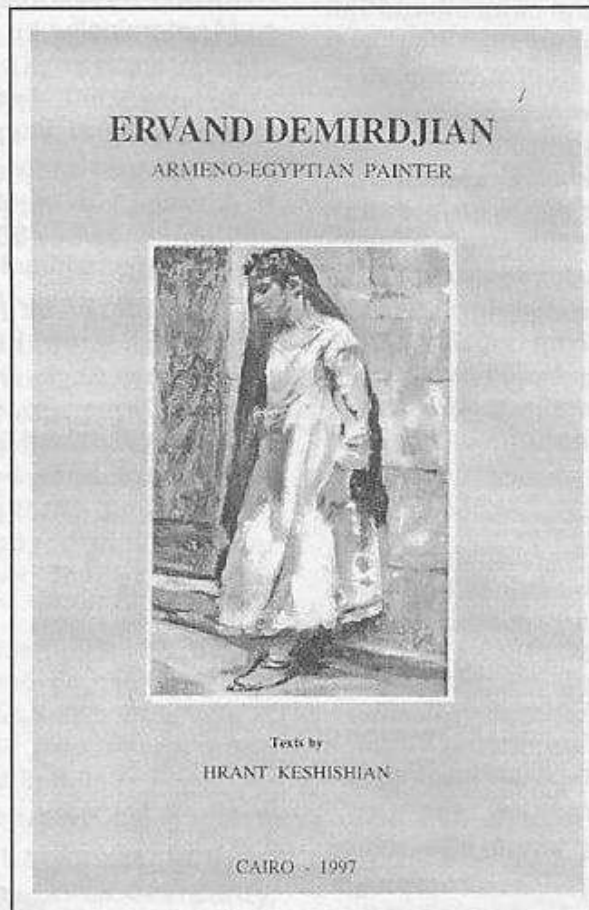
Գիտական ուսումնասիրութիւնը ցոյց կուտայ որ մարդկային մարմինը բարեշրջուած է (Evolved) բուսական աշխարհի ուտելիքներ ուտելով, եւ որ մարմնական-օրէն (Physiologically), անդամականօրէն (Anatomically) եւ բնազդ օրէն մարդ էակի յարմարագոյն ուտելիքը բուսական աշխարհէն է (բանջարեղէն, արմատներ, պտուղներ) և հացահատիկներ (բրինձ, ցորեն, գարի..ևայլն) լուբիաներ (beans), ոսպեր (peas), ընկոյզ - կաղին..ևայլն (nuts). նաեւ կաթնեղէններ (մածուն, կարագ, պանիր):

Մարմինը մեր կառուցը կը նկատուի բարեխօսումի եւ վերացումի ճամբորդութեան մէջ, կարեւոր է ուշադիր ըլլալ թէ ինչ կ'ուտենք, որպէսզի կարենանք ձեռք բերել մարմնային առողջութիւն, միտքի եւ զգացումներու հաւասարակշռութիւն եւ ընդհանուր առողջ վիճակ:

ՆԿԱՐԻՉ ԵՐՈՒԱՆԴ ՏԷՄԻՐՃԵԱՆԻ ԿԵԱՆՔՆ ՈՒ ԳՈՐԾԵՐԸ

Եգիպտահայ տաղանդաւոր նկարիչ Երուանդ Տէմիրճեանի (1870-1938) կեանքին եւ գործին նուիրուած գիրք մը (անգլերէն եւ արաբերէն լեզուներով) հրատարակուեցաւ Գահիրէի Հ.Բ.Ը.Մ.ի Սաթենիկ Չագըր Ֆոնտի միջոցներով:

Գիրքին ներածական եւ բացատրական տեքստը գրած է արուեստագէտ Հրանդ Քէշիշեան, իսկ յառաջաբանը՝ պր. Պերճ Յովակիմեան:

Երուանդ Տէմիրճեանի Եգիպտոս հաստատուելու հարիւրամեակին առիթով, արուեստագէտին գործերուն նուիրուած ցուցահանդէս մը կազմակերպուած էր Մարտ 6-էն 11, 1997-ին, Գահիրէի Օբերայի շրջաբակին մէջ գտնուող "Էլ Հանակէր" ցուցարահին մէջ, նախաձեռնութեամբ Երուանդ Տէմիրճեանի Արուեստին Բարեկամներու Յանձնախումբին:

Ցուցահանդէսին վերջին օրը կազմակերպուած է Երուանդ Տէմիրճեանի կեանքին ու գործին նուիրուած հրապարակային ասուլիս մը, որուն մասնակցած են եգիպտացի արուեստագէտներ եւ արուեստաբաններ:

ԵԳԻՊՏԱՀԱՅ ՄԱՄՈՒԼԸ ՄԱՆՐԱԺԱՊԱԻԷՆԻ (ՄԱՅՔՐՈՖԻԼՄ) ՎՐԱՅ

ԱՐԵՒ

ՋԱՆԱԿԻՐ
ԱՊՐԵՍՏՈՒ ՊՐԱՄԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՅՈՒՐԱԿԱՆ

Գաֆիրէի Հ.Բ.Ը.Մ.ի վարչութիւնը երկար ուսումնասիրութիւններ եւ քանակցութիւններ կատարելէ յետոյ, Փետրուար 1997-ին, պաշտօնական համաձայնութիւն մը կնքեց եգիպտական "ԸԳՃՊՏԻԱՆ ԸՆԳԻՆԸԸՐՍԾՓ" մասնագիտական ընկերութեան հետ, մանրաժապաւեճի վրայ նկարելու եգիպտահայ մամուլէ տրեք օրկաններու (Արեւ, Յուսաբեր եւ Զահակիր) հաւաքածոները, սկիզբէն մինչեւ մեր օրերը:

Աւելի քան 80 տարի ընդգրկող այս շրջանը պիտի նկարահանուի 5 օրկաններով, որոնցմէ առաջինը պիտի մնայ Գաֆիրէի Հ.Բ.Ը.Մ.ի մօտ, երկրորդը պիտի յանձնուի թ եր թ ը հ ր ա տ ա ր ա կ ո ղ կազմակերպութեան: Կը մտածուի նաեւ մէկական պատճէն դրկել Երեւան, Փարիզի Նուպարեան մատենադարանը եւ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներ՝ յարմար կեդրոնի մը:

ՊԵՏՐՈՒԹ

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԻ ԽՄԲԱՅԻՆ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍ

30 Յունուարին Պեյրուքի Նոազ Արք (Նոյան Տապան) ցուցարահին մէջ (Զալքա), բացումը տեղի ունեցաւ կերպարուեստի խմբային ցուցահանդէսի մը՝ հովանաւորութեամբ Պեյրուքի պետական երեսփոխան՝ պր. Միշել Ֆարաոնի:

Ցուսահանդէսին մասնակցեցան Հայաստանէն, Ա.Մ.Ն.էն եւ Լիբանանէն երիտասարդ նկարիչներ՝ Արմէն Գեորգեանց, Գեորգ Եղիազարեան, Սարգիս Բաղդասարեան, Շմաւոն Շմաւոնեան, քանդակագործ Մկօ Մազմանեան, Ռաֆֆի Պօ, Շարլ Խուրի, Քարոլին Փաուլայս եւ Միրէյ Կոկիկեան:

ՀԱՂԵՊ

ՍԱՐԵԱՆ ՆԿԱՐԶԱԿԱՆ ԱԿԱԴԵՄԻԱՅԻ 40- ԱՄԵԱԿ

Հալէպի Հ.Բ.Ը.Մ.ի Սարեան Նկարչական Ակադեմիայի 40-ամեակին առթիւ, Հալէպի մէջ լոյս տեսած է, սուրիահայ վաստակաւոր գրող եւ հրապարակագիր Թորոս Թորանեանի խմբագրութեամբ "Հալէպի Հ.Բ.Ը.Մ.ի Սարեան Նկարչական Ակադեմիա" 82 էջերով ալպոմ-գրքոյկը:

Գրքոյկը ընդհանուր պատկերը կը ներկայացնէ Հալէպի Սարեան Ակադեմիայի վերջին քսանամեակի գործունէութեան. բազմաթիւ նմոշներ ներկայացնելով ալպոմիայի նկարիչներուն յաջող գործերէն եւ զայն այցելող մտաւորականներուն վկայութիւններէն:

Գրքոյկի մուտքին Թ. Թորանեան կ'անդրադառնայ այն իրողութեան թէ եգիպտահայ երգիծանկարիչ Ալ. Սարուխանի առաջարկով է որ նկարչական այս ձեռնարկը կոչուած է "Նկարչական Սարեան Ակադեմիա":

ՍԻՏՆԻ

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

15 Մարտ 1997՝ Սիտնիի "Մաքքուարի" համալսարանի սրահին մէջ հոծ բազմութեան մը ներկայութեան, տեղի ունեցաւ Հ.Բ.Ը.Մ.-ի Վահրամ Փափագեան թատերախումբին «Մենք Հայերէն Զենք Գիտեր» երգիծախաղի ներկայացումը, Ալեքսանտր Սարուխանի մահուան 20-ամեակին առթիւ, բեմադրութեամբ Համբար Զաքմաքի, որ գտաւ մեծ յաջողութիւն:

ԱՆԴԱՄԱԳՐԱԿԱՆ

ԾՆՈՒՆԴ

Ուրախությամբ կը տեղեկանանք թէ Գահիրէի Քաղաքական Ժողովի անդամ եւ Գահիրէի Հ.Բ.Ը.Մ.ի փառչութեան գանձապահ Տէր եւ Տիկին Միսաք Չէչճէնեաններու որդին՝ Հարի Չէչճէնեան եւ տիկին Վիվիան (Սիտնէյ), 4 Փետրուար 1997-ին բախտաւորուած են մանչ գաւակով մը, զոր անուանակոչած են Արի-Ալեքսանտր:

Մեր շնորհաւորութիւնները նորածինին ծնողքին եւ մեծ ծնողներուն:

Ուսանողական Ցաջողութիւն

Կը տեղեկանանք թէ Գահիրէի Քաղաքական Ժողովի ատենապետ եւ միութեան անդամներ Տէր եւ Տիկին Հրաչ Սիմոնեանի դուստրը Սօսի Սիմոնեան, փայլուն յաջողությամբ աւարտած է Գահիրէի Ամերիկեան Համալսարանի լրագրութեան եւ զանգուածային հաղորդակցութեան միջոցներու (Journalism & Mass Communication) բաժինը ստանալով պսակաւոր արուեստից (B.A.) աստիճանը:

Մեր շնորհաւորութիւնները Սօսիին եւ իր ծնողներուն:

ՄԱՀԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

- Բէյմոն (Կարապետ) Սուլթանեան: Մահացած է 16 Փետրուար 1997-ին: Վերոյիշեալը կ'անդամակցէր Միութեան 1966-էն սկսեալ:

- Միութեան անդամներէն Տէր եւ Տիկին Խորէն եւ Պրիծիթ Գալընեաններու հայրը, Արթին Պոհնալեան, մահացած է 10 Փետրուար 1997-ին:

- Հ.Բ.Ը.Մ.ի Եգիպտոսի Շրջանակային Ցանձնաժողովի քարտուղար պր. Մանուէլ Գրիգորեանի մայրը՝ Վարդուհի Տումանեան-Գրիգորեան, մահացած է 31 Մարտ 1997-ին:

Տեղեկատու խմբագրութիւնը իր ցաւակցութիւնը կը յայտնէ, մեզմէ առյաւէտ բաժնուած այս անդամներուն հարազատներուն եւ ընտանեկան բոլոր պարագաներուն:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

Հիմնում 1906-ին

ՆՊԱՏԱԿ՝

Պահպանել և տարածել հայկական ինքնությունը և ժառանգությունը՝ կրթական, մշակութային և մարդասիրական ծրագիրներով:

ԿՐԹԱԿԱՆ՝

27 Նախակրթարան, Երկրորդական, Նախապատրաստական և Ծառաթօրեայ վարժարաններ: Միջազգային կրթական նպաստներ և փոխատուություններ: Հայաստանի Ամերիկեան Համալսարան:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՄԱՍՆԱԴՈՐ ԾՐԱԳԻՐՆԵՐ՝

Ողիմպիական խաղեր, Ամառնալին Փորձառական Ծրագիրներ, ՀԲԸՄ Լրատու, Արարատ Պարբերաթերթ, Յուշարար, օրական/շաբաթական Հայկական Տեղեկատուական Սպասարկութեան լուրեր, հրատարակություններ, դասախօսություններ, թատրոններ, ժապաւաններ և համերգներ: ՀԱՅԱՍՏԱՆ՝ Հայաստանի Ամերիկեան Համալսարան, Գեղագիտական և Վերականգնողական Վիրաբուծութեան Կեդրոն, Հայաստան Ֆիլհարմոնիք, Նորքի, Արաբկիրի և Մալաթիոյ Մանկական Կեդրոններ, Սեւանի Աստուածաբանական Դպրեվանք, Գիւմրիի Սաոցամթերանոց, Երեւանի, Սեւանի, Հրազդանի և Էջմիածինի «Ապուրի Խոհանոցներ», Գիւմրիի Երաժշտութեան և Արուեստի Կաճառ:

ՀԱՄԱՅՆՔԱՅԻՆ ԿԵԴՐՈՆՆԵՐ, ԴՊՐՈՑՆԵՐ,

ՄԱՍՆԱԺԻՒՂԵՐ ԵՒ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿՆԵՐ՝

ԱՆԳԼԻԱ՝ Լոնտոն, Մանչեսթըր. **ԱՐԺԱՆԹԻՆ՝** Պուէնոս Այրէս, Գորտոպա. **ԱՌՍՏՐԱԼԻԱ՝** Սիտնի, Մելպուրն. **ԱՌՍՏՐԻԱ՝** Վիեննա. **ԳԱՆԱՏԱ՝** Մոնթրէալ, Թորոնթօ, Վանքովըր. **ԵԳԻՊՏՈՍ՝** Գահիրէ, Հելիոպոլիս, Աղեքսանդրիա. **ԵԹՈՎՊԵՒԱ՝** Ատիս Ապպա. **ԶՈՒԻՑԵՐԻԱ՝** Ժընև. **ԻՏԱԼԻԱ՝** Միլան. **ԼԻԲԱՆԱՆ՝** Պէյրութ, Անթիլիաս, Թրիբուլի, Զահլէ. **ԿԻՊՐՈՍ՝** Նիկոսիա, Լաոնագա, Լիմասոլ. **ՀԱՅԱՍՏԱՆ՝** Երեւան. **ՀՈՒԱՆՏԱ՝** Ալմէյօ. **ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ՝** Աթէնք, Սելանիկ. **ՈՒՐՈՒԿՈՒԷՅ՝** Մոնթեվիտէօ. **ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆ՝** Թեհրան. **ՊԵՂՃԻՔԱ՝** Պրիսթէ. **ՊՐԱԶԻԼ՝** Սան Փաւլօ. **ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ՝** Սոֆիա, Վառնա. **ՍՈՒՐԻԱ՝** Հալէպ, Դամասկոս, Եագուպիէ, Լաթաքիա, Քամիշլի, Քեսապ. **ՖՐԱՆՍԱ՝** Փարիզ, Մարսէյլ, Նիս, Լիոն, Վալանս, Վիէն, Ս. Ծամօն. **ՄԻԱՅԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐ՝** Արլինկթըն, Պոստոն, Գանոկա Փարք, Շիքակօ, Քլիվլընտ, Տիթթոյթ, Ֆորթ Լոտրտէյլ, Ֆրեզնօ, Կլէմտէյլ, Լոս Անճըլըս, Մենհեթըն, Մաչամի, Նասօ, Օքլընտ, Օրէյն Գաունթի, Փասատինա, Ֆիլատելֆիա, Ֆէնիքս, Փրովիտընս, Րէյսին, Րիտլի-Տայնուպա, Սետըլ Պրուք, Սան Ֆերնանտօ Հովիտ, Սան Ֆրանսիսքօ, Սանթա Գլարա, Ուաշինկթըն Տի.Սի., Ուաթըրթաուն-Պելմոնթ:

ՅԱՐԳԱՆՔ ՄԵՐ ԱՆՇԻՐԻՄ

ՆԱՀԱՏԱԿՆԵՐՈՒՆ